

Namn: _____

Mossor, lavar och djur i förnan.

(Hjälpmedel: Nyholm Sunesson Österlind Gymnasiebiologi 1
Björn Ursing Krytogamflora och Ingmar Holmåsén Lavar och mossor)

1. Gör ditt eget moss- och lavherbarium.

Följande arter skall ingå:

Mossor:	Kvastmossa	Lavar:	Islandslav
	Husmossa		Renlav (två arter)
	Väggmossa		Fönsterlav
	Kammossa		Blåslav
	Vitmossa (två arter)		Skägglav
	Björnmossa (ev)		Tagellav
			Granlav

Montera mossorna och lavarna och lägg dem i press hemma.

(Du kan enklast pressa dem genom att lägga en tidning på varje sida och ett par böcker över.)

2. Gör ett mikroskoppreparat av ett litet blad av vitmossa.

Studera i mikroskop. Rita av några celler.

Studera Nyholm m.fl. **Gymnasiebiologi 1 sid 130.**

Varför kalla dessa mossor vitmossor?

Teckning av vitmosseblad

3. Studera ett preparat av vägglav. Vad består laven av?

Jämför med bild 2.52 i **Gymnasiebiologi 1.**

Detta är ett exempel på **sybios**. Vad innebär det?

Vilkern nytta har algen av svampen?

Vad får svampen av algen?

---

4. Vitmossa som jonbytare.

(Utförs i grupp)

Vitmossa har förmågan att ersätta vätejoner (H^+) i sina vävnader med andra positiva joner från omgivningen.

Markvätskans vätejonkoncentration ökar då och resultatet blir en surare miljö.

Utrustning: Färsk vitmossa (*Sphagnum sp.*), 5 bägare, destillerat vatten, 5%-ig KCl, 20%-ig KCl, pH-meter eller pH-papper.

Utförande:

1. Tvätta 30 färska mossplantor i destillerat vatten för att avlägsna vätejoner från döda celler.
2. Märk bägarna från A-E och tillsätt lösningar och mossa enligt följande:

Uppmätt pH:

A:	30 cm ³ destillerat vatten.	_____
B:	30 cm ³ destillerat vatten + 8 tvättade mossplantor.	_____
C:	30 cm ³ 5%-ig KCl-lösning + 8 tvättade mossplantor.	_____
D:	30 cm ³ 20%-ig KCl-lösning + 8 tvättade mossplantor.	_____
E:	30 cm ³ 20%-ig KCl-lösning.	_____

3. Mät pH i bägarna efter 5 minuter. Anteckna resultatet ovan:

Vad visar försöket och vilka konsekvenser kan denna egenskap hos vitmossan få i naturen?

---

3. Djur från förnan:

Undersök med hjälp av stereomikroskop vilka djur som funnits i förnaproverna från barrskogen. Ta reda på vad de lever av!
